

Voor chaoten en vrijdenkers

De Korg PS60 is een instapsynth met onvermoede kwaliteiten. De nadruk ligt op livegebruik en dat is aan de bediening goed te merken.

door Alex Buurman > alex@interface.nl

De synth-engine van de Korg PS60 past keurig in het rijtje van de X50 en microX. Net als bij deze laatste twee kan de meegeleverde software editor ook als plug-in draaien in je favoriete daw, zoals Cubase of Logic of wat je ook als host voor vst-, au- of rtas-plug-ins gebruikt. De klanken komen ook overeen. Dat betekent dat de PS60 boordevol zit met breed inzetbare PCM-geluiden, van piano's, opvallend goede e-piano's, orgels, strings in alle soorten en maten tot en met allerlei synthsounds. De klankkwaliteit is ook dezelfde als die van de X50 en de microX: zéér adequaat, in aanmerking genomen dat dit een synth is met een algemene toepasbaarheid en een prijs van onder de 900 euro. Natuurlijk zijn er virtueel analoge synths in deze prijsklasse die beter zijn in het nabootsen van analoge sounds, maar de PS60 mikt heel duidelijk op een ander publiek.

Ad hoc

De PS60 doet niet aan knoppen voor filter-cutoff, resonance en release-tijd; dit is geen

synth voor geluidenfreaks. Het is ook geen synth voor mensen die hun zaakjes goed voor elkaar hebben: hij lijkt eerder bedoeld voor warhoofden of in elk geval voor mensen die niet houden van organisatie, en toch veel keuzemogelijkheden willen hebben. Ik zou het de ultieme vorm van een 'ad hoc-synth' willen noemen. Zonder in de problemen te raken, kun je beginnen met een e-piano, vervolgens met één druk op de knop een stringgeluid kiezen om te layeren, waarbij je zonder enige omhaal de balans tussen deze twee sounds kunt veranderen. Als je er liever een orgel bij hebt, kies je het orgel, die dan ook nog zijn eigen knop heeft om de rotary speaker op snel of langzaam te schakelen. Let wel: hier hoeft geen enkel plan aan vooraf te gaan. Als je een idee hebt, kun je het onmiddellijk uitvoeren.

Modulair

De basis van de PS60 bestaat uit zes 'modules'. Op het frontpaneel bevinden zich zes grote draaiknoppen met elk een bijbehorende up- en een downtoets en een grote, verlichte onschakelaar. Elk van de zes modules bedient een eigen categorie instrumenten: Piano, E-piano, Organ, Strings, Brass en Synth. Met de onschakelaar zet je elke categorie aan of uit, en als je twee of meer onschakelaars tegelijkertijd indrukt, krijg je een layer van de betreffende instrumenten. Met de up- en downtoetsen kun je per categorie een andere sound kiezen. De grote witte draaiknoppen dienen om het volume per instrument/categorie te regelen. Het doet in zekere zin denken aan de bediening van een Nord Stage, maar dan nog veel handiger en intuïtiever.

Die grote draaiknoppen op de modules kun je ook nog on the fly toekennen aan andere functies, zoals – steeds per instrument/categorie – het octaaf en de twee fx-sends. De fx-sends sturen het signaal naar een modulatie-effect en een delay- en reverb-unit. Ook de parameters daarvan hebben allemaal eigen draai- en drukkknoppen op het frontpa-

neel, dus die heb je onmiddellijk onder je vingers. Je kunt dus realtime erg veel veranderen aan de samenstelling van je geluid. De basisinstellingen die je zo spelenderwijs maakt, kun je opslaan in vier banken met ieder vijf geheugenplaatsen.

Lock

Dat er vooral aan livemuzikanten is gedacht bij het ontwerpen van deze PS60, blijkt ook uit het feit dat er voor het transponeren individuele knoppen aanwezig zijn. Stel dat je een stuk alleen maar in Cis hebt ingestudeerd en er komt een zanger die dat net niet haalt, dan is de redding één druktoets verwijderd. Voor de hand liggend, zou je denken, maar op verreweg de meeste synths zul je toch een aantal menuutjes moeten doorlopen om dit voor elkaar te krijgen.

Ook handig, maar lang niet altijd voorhanden: een lockknop bij de joystick. Deze zorgt ervoor dat de stand van de joystick, bijvoorbeeld voor de hoeveelheid modulatie, wordt vastgehouden, ook als je de joystick loslaat. Hiermee omzeilt deze Korg een belangrijk nadeel van de joystick ten opzichte van het modulatiewiel. Hij springt nu immers niet noodzakelijkerwijs terug naar de nulstand. De aanwezige up- en downtoetsen om van octaaf te wisselen zijn natuurlijk net zo welkom, maar die zie je op veel andere synths ook.

Split

Wat livetoetsenisten helemaal op het lijf geschreven is, is de manier waarop je de keyboard-split instelt en geluiden toewijst. Dat gaat met speciale upper- en lower-selectietoetsen; simpeler is onmogelijk. Speel je bijvoorbeeld met een drievoudige layer van e-piano, strings en synth en je drukt op de lower-toets, dan blijft je oorspronkelijke layer rechts paraat en kies je voor het linkerdeel van het klavier een nieuw geluid. Druk je eerst op de upper-toets, dan gebeurt het omgekeerde en houd je het

oorspronkelijke geluid onder je linkerhand. Ook in de splitmodus houd je de mogelijkheden om geluiden naar believen te stapelen. Je kunt je voorstellen dat het een buitengewoon luxe gevoel is om links akkoorden te kunnen spelen met een meer dan kamerbrede layer van bijvoorbeeld strings, brass en synth, en tegelijkertijd rechts te soleren met een mescherpe leadsynth. Als je de splitfunctie opheft, ook weer met een eigen selectietoets, onthoudt de PS60 de instellingen en kun je vervolgens razendsnel wisselen tussen een gesplit en een volledig klavier.

Natuurlijk kun je het bovenstaande op bijna elke volwassen, hedendaagse synthesizer ook bewerkstelligen, maar op een PS60 doe je dit in luttele seconde, zonder vooraf ook maar iets te hoeven programmeren.

Editor

Als je de PS60 via usb op je computer aansluit en je hebt de bijgeleverde drivers en software geïnstalleerd, kun je alle parameters van de PS60 bedienen vanaf het beeldscherm van je Mac of pc. Dat kan weliswaar ook via het lcd op het frontpaneel, maar dat is erg klein en geeft dus weinig overzicht. Met de software-editor heb je juist heel veel overzicht en je ontdekt dan dat er erg veel aan de sounds van de PS60 te bewerken is. Net als in de X50 en microX zijn de modulatiebronnen en -bestemmingen op een bijna matrixachtige manier aan elkaar toe te kennen.

De PS60 biedt daarnaast verbluffend veel parameters die op performanceniveau kunnen worden bewerkt. Dat betekent dat je een basisinstelling maakt die je opslaat in een Program en dat een aantal parameters zoals filterinstellingen kunt aanpassen aan de hand van je wensen in een Performance, dus als je alle geluiden tegelijkertijd hoort. Het spreekt vanzelf dat de diepgaander bewerkingen in de programmodus plaatsvinden en de meer globale in performancemodus. Toch kun je ook op performanceniveau nog verbaasd veel regelen, zoals het gedrag van de oscilla-

Als je een idee hebt, kun je het onmiddellijk uitvoeren

toren (mono/poly), de diepte van de adsr's en de individuele waardes van de onderdelen van de adsr's. Sommige waardes zijn relatief ten opzichte van de waarde in de programmodus, andere zijn absoluut en vervangen de waardes ingesteld in de programmodus.

De PS60 is zesvoudig multitimbraal en natuurlijk kun je bij multitimbraal gebruik de knoppen op het frontpaneel gebruiken om realtime te mixen.

Leeg

De PS60 weegt bijna niets. Als je hem oilt, is het bijna alsof iemand een grap met je uithaalt en je een lege behuizing laat versjouwten. Jammer genoeg geven de bedieningsorganen ongeveer hetzelfde gevoel. Het is allemaal wel solide, maar ook wel erg licht. Het toetsenbord is binnen deze prijsklasse prima, maar ik zou me goed kunnen voorstellen dat er ook nog een versie komt met een wat serieuzer klavier. Gezien alle splitfaciliteiten zou een klavier met 76 toetsen sowieso beter op zijn plaats zijn.

Er zijn twee ingangen voor pedalen. Je kunt ze gebruiken als continu variabele ingang voor bijvoorbeeld volume-pedalen, of als schakelaar. Je kunt ze aan verschillende functies toekennen. Voor realtime pitchbend en modulatie is er de bekende joystick, die ook weer aan allerhande parameters is toe te kennen.

Conclusie

De Korg PS60 is een synthesizer waar je erg veel plezier aan kunt beleven. Enerzijds omdat je fenomenaal snel splits en layers kunt samenstellen, anderzijds omdat er erg veel in te

stellen is. Dit laatste zie je er niet aan af en openbaart zich ook pas als je de PS60 op een pc of Mac aansluit. Toch is het écht een apparaat voor livegebruik en dat hoor je ook aan de selectie van geluiden. De opzet en sounds van de PS60 nodigen erg uit tot het gebruik van zeer brede en gelaagde geluiden. Als je een liefhebber bent van 'tapijt', is dit een uitstekend gereedschap.

Discussabel vind ik de keuze voor gewone draaiknoppen met een begin- en eindstop voor de bediening onder meer van het volume van de zes 'modules'. Nu moet je de knop een zwiep geven zodat hij de waarde in het geheugen 'oppakt' voordat hij iets gaat doen. Live is dat zeer storend. Beter zouden draaiknoppen met een led-krans geweest zijn. Dit zou echter weer serieuze consequenties voor de prijs hebben gehad. Binnen dat kader zijn er nog wel meer dingen te noemen, maar die horen echt thuis in de categorie 'kleine onhebbelijkheden'.

Als je naar de prijs kijkt, is de PS60 een instapsynth. De faciliteiten zijn echter alles behalve voor beginners. Iemand die in een band speelt waarin veel van repertoire wordt gewisseld, bijvoorbeeld een begeleidingsorkest, zal de split- en layerfuncties en de razendsnelle bediening met open armen ontvangen. Ook mensen die niet houden van plannen: chaoten en vrijdenkers, zullen garen spinnen bij de ad hoc-kwaliteiten van de PS60. ■

INFO

- Prijs incl.: € 850,-
- Distributie: Voerman, tel. 033 461 2908
- Internet: www.voerman.nl, www.korg.com

SPECIFICATIES

- 61-toetsen (aanslaggevoelig, geen aftertouch)
- 120/60 stemmig (single/dual), afhankelijk van toekenning van oscillators
- 2 oscillators
- 4 velocityzones per oscillator
- 2 multimode filters lp, hp, bp, br
- 4 routings (single, serial, parallel, 24dB)
- 2 eg's (filter/amp)
- 2 lfo's
- pitch-eg
- common lfo
- 20 Performances
- 512 Programs
- 5 insert-fx (63 types)
- 2 master-fx (2x 4 types)
- joystick met lockfunctie
- rotary speaker-simulatie met Slow/Fast-toets
- 16 character x2 line-lcd met backlight
- stereo uitgangen 1/4" jack
- hoofdtelefoonuitgang (mini-jack)
- 2 pedaalgangen (1/4" jack, SW1 ondersteunt half indrukken)
- midi-in/out
- usb
- voeding via 9V-netadapter (meegeleverd)
- afmetingen: 925x291x90mm (bx dxh)
- gewicht 4,6kg
- meegeleverd: cd-rom met drivers, editors en handleidingen (pdf)

HET OORDEEL

- + geweldige bediening voor livegebruik
- + erg veel mogelijkheden via editor
- + aantrekkelijke prijs
- plasticgevoel